

Politika za področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma

1. Uvod

Nova KBM ima sedež v Mariboru, v Sloveniji in je nadzorovana s strani Urada RS za preprečevanje pranja denarja in Banke Slovenije. Republika Slovenija je s sprejetjem novega Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1, objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 68/16) novembra 2016 v svoj pravni red prenesla zahteve Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma ter s tem posredno dosegla skladnost s priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF). Nova KBM v celoti spoštuje vse zakonske zahteve na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Notranje akte s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, omejevalnih ukrepov in Politiko sprejemljivosti strank sprejema uprava banke. Nova KBM ima imenovano odgovorno osebo za področje preprečevanja pranja denarja in financiranje terorizma (pooblaščenec), ki je odgovorna za učinkovito izvajanje sistema za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter usklajevanje teh dejavnosti v banki. Za celovito izvajanja vseh zakonskih in internih ukrepov pa je bila ustanovljena Služba za preprečevanje pranja denarja.

Nova KBM se zavzema za najvišje standarde na področju preprečevanja pranja denarja (PPD), področju omejevalnih ukrepov, preprečevanja finančnega kriminala (PFK) in preprečevanja financiranja terorizma (PFT). Člani uprave in vsi zaposleni morajo upoštevati te standarde, da zaščitijo Novo KBM in njen ugled pred zlorabo za pranje denarja in/ali financiranje terorizma ali druge nezakonite namene.

Nova KBM bo nenehno nadgrajevala strategije, cilje in interne postopke za področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ter ohranjala učinkovit program za poslovanje banke, ki bo odražal dobre prakse iz tega področja.

Ta politika se uporablja kot dobra praksa na ravni celotne bančne skupine NKBM v skladu z oceno tveganj za področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za produkte, ki jih ponuja kateri koli član Skupine. Skupino Nove KBM sestavlja skupaj 6 članov, Nova KBM pa je matična družba Skupine Nove KBM.

Program skupine za področje preprečevanja pranja denarja, financiranja terorizma ter omejevalne ukrepe Nove KBM, oblikuje in vodi Služba za preprečevanje pranja denarja Nove KBM. Navedeno še posebej velja za zahteve in ukrepe, ki morajo biti izvedeni v okviru postopkov poznavanja strank (Know Your Customer – KYC) ter zahteve, ki morajo biti izpolnjene na področju omejevalnih ukrepov.

2. Politike in postopki

Nova KBM je za izvajanje ukrepov za področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter omejevalnih ukrepov, uvedla jasna interna pravila in predpisala postopke, vsi zaposleni v Novi KBM in Skupini pa so dolžni pri izvajanju svojih delovnih nalog dosledno upoštevati postavljena interna pravila ter postopke. Splošna pravila za vzpostavitev poslovnega razmerja so zajeta v Politiki sprejemljivosti strank (Client acceptance policy). Interni akti podrobno definirajo nabor obveznih podatkov ter ukrepov, ki se izvedejo ob vzpostavitvi in v času trajanja poslovnega razmerja. Vzpostavljen interni nadzor na prvi, drugi in tretji ravni zagotavlja, da se opredeljeni standardi uvajajo v vsakdanje poslovanje. Politike se letno pregledujejo, s čimer se zagotavlja skladnost s predpisi in vzpostavljenimi postopki.

Nova KBM za področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, izvaja redno oceno tveganja, ki temelji na oceni stranke, poslovnega razmerja, transakcije, produkta, storitve ali distribucijske poti ter geografskega tveganja. Z rednim ocenjevanjem teh tveganj, banka ocenjuje raven izpostavljenosti banke za možne zlorabe iz tega področja ter na podlagi teh zaznanj, opredeli morebitne dodatne ukrepe.

Osebe, ki so v Skupini Nove KBM odgovorne za preprečevanje pranja denarja, so dolžne izvajati ustrezen notranji nadzor. Oseba, odgovorna za preprečevanje pranja denarja, mora z izvajanjem ustreznih kontrol, povezanih s strankami in podjetji, zagotoviti, da se upoštevajo vsi vzpostavljeni ukrepi v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma ter omejevalnimi ukrepi, ter da se vzpostavljeni ukrepi pravilno izvajajo.

Nova KBM je za celotno Skupino uvedla strogi program poznavanja strank (KYC), s katerim zagotavlja, da se za vse vrste strank uporabljajo ustrezni ukrepi za identifikacijo, oceno tveganja in spremljanje poslovanja. Ta program je bil uveden v vse članice Skupine Nove KBM. Program poznavanja strank (KYC) ne vključuje le poznavanja strank in subjektov, temveč tudi poznavanje končnih lastnikov gospodarskih subjektov, zakonitih zastopnikov in pooblaščenih podpisnikov. Program vključuje stroge identifikacijske zahteve, postopke za preverjanje imena na liste omejevalnih ukrepov ter stalno spremljanje in pregledovanje vseh obstoječih poslovnih razmerij.

Posebni ukrepi se izvajajo za poslovna razmerja s politično izpostavljenimi osebami (PEP) in strankami iz držav ali panog, ki predstavljajo večje tveganje.

3. Upravljanje in nadzor tveganja za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma

Nova KBM je razvila in izvaja celovit niz ukrepov za prepoznavanje, upravljanje in nadzor tveganj za področje preprečevanja pranja denarja in financiranje terorizma. Ti ukrepi so:

1. postopki skrbnega pregleda strank,
2. ocena tveganja strank,
3. stalno spremljanje poslovnega razmerja strank,
4. postopek notranjega in zunanjega poročanja,
5. ocenjevanje in preverjanje skladnosti,
6. program usposabljanja in ozaveščanja,
7. hramba podatkov in vodenje evidenc ter
8. preverjanje vseh deležnikov z vidika boja proti terorizmu in mednarodnim sankcijam.

3.1. Postopki skrbnega pregleda strank

Ključno načelo sistema za preprečevanje in odkrivanje transakcij povezanih s pranjem denarja ali financiranjem terorizma je, da morajo vsi zaposleni ustrezno poznati svoje stranke, tako v primeru vzpostavitve poslovnega razmerja kot pri izvajanju občasne transakcije (Poznaj svojo stranko – „Know Your Customer“ ali „KYC“).

Zaradi najnovejših zakonskih sprememb, se je postopek pregleda stranke razširil od samega procesa identifikacije – ki je v bistvu sestavljena iz pridobivanja informacij o identiteti stranke – na večji razpon zahtev z vidika dobrega poznavanja stranke. Le-ta se razteza na nenehno posodabljanje pridobljenih podatkov in dokumentacije ter stalno spremljanje in analiziranje transakcij celoten čas vzpostavljenega poslovnega razmerja, predvsem z vidika, ali so le te opravljene v skladu z namenom vzpostavljenega poslovnega razmerja.

Skrbni pregled stranke zato sestavlja vrsta ukrepov, pri čemer so določeni izstopajoči ob vzpostavitvi poslovnega razmerja, drugi pa se uporabljajo nenehno, ves čas trajanja poslovnega razmerja.

Skrbni pregled strank je lahko: standarden - običajen, poenostavljen ali poglobljen, kar je odvisno od tveganj in okoliščin, ki jih posamezna stranka ali transakcija predstavlja.

Vse poslovalnice banke, kakor tudi vsi zaposleni v banki, ki se v poslovanje strank vključujejo pri opravljanju svojih nalog, morajo poskrbeti za poznavanje strank tako, da sledijo ukrepom s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Proces poznavanja stranke se izvaja za vse vrste bančnih poslov in storitev. Vse stranke morajo biti skladne s Politiko sprejemljivosti strank (CAP).

3.2. Ocena tveganja strank

Banka vsaki stranki določi stopnjo tveganja na podlagi kazalnikov tveganja, ki upoštevajo:

- a. tveganja, povezana z vrsto, poslovnim profilom ali strukturo stranke;
- b. tveganja, povezana s poreklom stranke (geografsko tveganje);
- c. tveganja, povezana z naravo poslovnega razmerja, produkta ali transakcije;
- d. tveganja, ki izhajajo iz preteklih izkušenj s stranko.

Banka oceni vse nove produkte in storitve glede tveganja povezanega s pranjem denarja in financiranjem terorizma. Pred uvedbo kakršnihkoli novih produktov in storitev, mora odgovorna oseba opraviti analizo tveganja z vidika preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter pridobiti mnenje pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma o ugotovljenih tveganjih. Profil tveganja se redno posodablja.

3.3. Stalno spremljanje poslovnega razmerja

Stalno spremljanje poslovnega razmerja se opravlja z:

- a. analizo transakcij, ki jih stranka opravlja v času poslovnega razmerja, s čimer se zagotovi, da so takšne transakcije v skladu s podatki o stranki, njenim profilom tveganja in profilom transakcij, vključno s preverjanjem izvora sredstev;
- b. stalnim posodabljanjem podatkov, informacij in dokumentacije o stranki.

Banka zagotavlja spremljanje aktivnosti strank s spremljanjem transakcij, ki jih stranke izvajajo prek vseh računov, ne glede na vrsto računa.

Banka redno preverja predhodno pridobljene informacije o stranki in izvaja posodobitve pridobljenih podatkov in dokumentacije o stranki.

3.4. Postopek notranjega in zunanjega poročanja

Banka redno obvešča Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja o vseh gotovinskih transakcijah, ki presegajo 15.000,00 EUR, vseh transakcijah, ki presegajo 15.000,00 EUR in so opravljene na račune pravnih in fizičnih oseb v države visokega tveganja, ter o vseh morebitnih sumljivih transakcijah.

3.5. Ocenjevanje in preverjanje skladnosti

Nadzor skladnosti se izvaja v skladu s postopki notranjega nadzora in delovanjem notranje revizije. Sektor notranje revizije preverja področje preprečevanja pranja denarja vsaj enkrat na leto s posebno revizijo in v okviru nadzora celotnega poslovnega področja po vsej banki.

Upoštevanje načela poznavanja strank in predpisov s področja preprečevanja pranja denarja ter financiranja terorizma nadzorujejo in preverjajo pristojni državni organi.

3.6. Program usposabljanja in ozaveščanja

Banka izvaja programe usposabljanja zaposlenih, ki potekajo redno vsaj enkrat letno, s čimer zagotavlja, da se zaposleni seznanjeno s svojimi odgovornostmi in so ažurno obveščeni o dogajanjih na tem področju.

Namen programa usposabljanja je razvijati strokovne kompetence zaposlenih v banki, preprečiti zlorabo banke za pranje denarja, financiranje terorizma ali druge nezakonite dejavnosti in ohraniti skladnost poslovanja z veljavnimi zakonskimi zahtevami.

3.7. Hramba podatkov in vodenje evidenc

Banka vodi vse podatke in dokumente v zvezi z dejavnostjo in identiteto strank na ustrezen način, tako da se lahko dokumenti uporabijo kot dokazila o izvedenih postopkih pregleda stranke z vidika preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, podrobno opisana v Politiki sprejemljivosti strank.

Vsi zahtevani podatki in dokumentacija, ki jih banka pridobi med izvajanjem pregleda stranke, se hranijo v evidenci podatkov o stranki in transakcijah, za čas, ki ga določa zakonodaja (10 let po prenehanju poslovnega razmerja ali opravljeni transakciji ter pristopu k sefu).

3.8. Boj proti terorizmu in mednarodne sankcije

Financiranje terorizma in pranje denarja se razlikujeta v tem, da pranje denarja vključuje prihodke, ki izvirajo iz nezakonitih dejavnosti in se nato s pranjem ali ponovnimi naložbami skušajo ponovno vključijo v zakonito poslovanje, medtem ko so pri dejavnostih financiranja terorizma finančni viri sredstev lahko zakoniti, vendar je nezakonita nadaljnja uporaba sredstev za izvedbo terorističnih dejavnosti (postopek »umazanje denarja«).

Dejavnosti terorističnih skupin, ki delujejo na mednarodni ravni, na podoben način kot postopek pranja denarja, zahtevajo uporabo ekonomskih virov, ki se prav tako prenašajo preko bančnih in finančnih poti.

Nekateri mednarodna in domača zakonodaja je uvedla omejitve in prepovedi posrednega ali neposrednega poslovanja z določenimi vladami, podjetji, organizacijami in posamezniki. V zadnjem desetletju se je močno povečala potreba po preprečevanju financiranja terorizma na mednarodni ravni. To je privedlo do sprejetja vrste ukrepov in sicer mednarodnih (resolucije Združenih narodov, Urad za nadzor tujega premoženja – OFAC) in evropskih (predpisi Skupnosti o izvajanju resolucij), katerih cilj je boj proti terorizmu na finančni ravni. Vse stranke banke in vse transakcije se preverjajo glede možnosti uvrstitve na katerega izmed seznamov omejevalnih ukrepov.

Nova KBM ne sodeluje s subjekti, zoper katere so bile uvedeni omejevalni ukrepi.

Banka ne vzpostavlja poslovnih razmerij s pravnimi ali fizičnimi osebami, ki so neposredno ali posredno povezane z naslednjimi državami: Sirija, Sudan, Severna Koreja, Kuba, Iran in regijo Krim. Postopki in procesi so podrobneje opredeljeni v Metodologiji Nove KBM za omejevalne ukrepe.